

УДК 656.073.1/5

М.І. Коваль, к.т.н., професор Рейцен Є.О.,
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОПТИМІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ РІЗНИМИ ВИДАМИ ТРАНСПОРТУ (НА ПРИКЛАДІ АВІАТРАНСПОРТУ)

Розглянуто основні заходи для оптимізації обслуговування вантажних перевезень авіатранспортом.

Ключові слова: авіатранспорт, вантажні перевезення, аеровокзал.

Дослідженню вантажних перевезень у містах України свого часу приділялась достатня увага. Відомі роботи Любавського, Штуделя, Гайни, Хоревої та інших приділялась достатня увага. Проте в жодній із них не розглядались питання вантажних перевезень, пов'язаних із авіатранспортом.

Після 1991 року, коли Україна стала незалежною державою, почалась переробка нормативної документації і було прийнято багато нових ДБН, ДСТУ, інструкцій, у тому числі з проектування аеропортів та аеродромів [1]. Становлення ринкових відносин у нашій країні наклала відповідний відбиток і на організацію вантажних перевезень: з'явилися приватні власники різних видів транспорту (у тому числі і вантажного), нові види перевезень (експрес доставки вантажів по Україні), нові види вантажного транспорту і т.п. Наприклад, на кожному вводі автодоріг до столиці України міста Києва передбачено будівництво спеціальних вантажних авто терміналів [3], від яких великогабаритний вантаж буде розвозитись по місту мілкими партіями по декілька заходів.

З 1 червня 2008 року в столиці було розроблено в'їзна територію міста вантажного транспорту масою більше 4,5 т в період з 7⁰⁰ до 20⁰⁰. В середньому за розрахунками експертів кількість проблемних місць зменшилась на 30%, а тривалість заторів зменшилась на 45%. Вже за перший місяць дії цього нововведення кількість ДТП скоротилась на 15%.

Але враховуючи те, що на той час (квітень 2008 року) кількість транспорту в Києві складена більше одного мільйона автомобілів на добу, з них 800 тис. – автомобілі зареєстровані в столиці, 250 тис. – це транзитний транспорт, у тому числі 40 тис. вантажних автомобілів. Було прийняте розпорядження Київської адміністрації №1024 «Про додаткові заходи з упорядкування руху вантажного транспорту в Києві». Заїзд в межі міста Києва автомобілів, які виконують перевезення міжнародних вантажів дозволялось з 10⁰⁰ до 17⁰⁰ при наявності у

водіїв міжнародної товарно-транспортної накладної CMРабо книжки міжнародних дорожніх перевезень (МДП) і оснащень автопоїздів знаком TIR.

Раніше в залежності від об'єму пасажирських перевезень аеропорти поділялися на 5 класів і при проектуванні клас аеропорту встановлювався у відповідності з таблицею 1, у якій вказувався річний об'єм переробки пошти і вантажів в аеропортах. А зараз у нас діє класифікація, що наведена у таблиці 2, проте вона не пов'язана з величиною вантажообороту.

Таблиця 1.

Основні характеристики аеропортів

Клас аеропорту	Річний об'єм пасажирських перевезень, тис.люд.	Річний об'єм переробки пошти і вантажів в аеропортах, т			Орієнтовна кількість транзитних перевезень пасажирів в загальному об'ємі перевезень, %	
		вантаж і	пошта	усього	з пересадкою	пролітних
I	4000-7000	58000-96000	12000-24000	70000-120000	14-18	16-18
II	2000-4000	30000-58000	5000-12000	35000-70000	9-14	13-16
III	600-2000	8000-30000	1000-5000	9000-35000	4-9	11-13
IV	150-600	1350-8000	150-1000	1500-9000	2-4	9-11
V	25-150	165-1350	15-150	180-1500	0-2	5-9

Таблиця 2.

Класифікація аеропортів України залежно від річного обсягу пасажирських та вантажних перевезень

Клас аеропорту	Річний об'єм пасажирських перевезень, тис.люд.	Річний об'єм вантажних перевезень в аеропортах, т
I	7000-10000	100000-150000
II	4000-7000	65000-100000
III	1000-4000	25000-65000
IV	500-1000	6000-25000
V	100-500	3000-6000

Управління фінансово-економічного регулювання Державіаадміністрації повідомляє, що український ринок авіаперевезень протягом 2010 року демонстрував стабільні темпи відновлення втрачених в період кризи позицій.

В Україні авіаційний транспорт активно використовується в авіап перевезеннях вантажів та пошти, за 2010 рік перевезено 87,9 тис.тонн проти 85,1 тис.тонн роком раніше. Вантажні перевезення у цьому році здійснювали 18 вітчизняних авіакомпаній, як і раніше, більша частина – це перевезення чартерними рейсами в інших державах у рамках гуманітарних та миротворчих програм ООН, а також згідно контрактів та угод з іншими замовниками. Близько 90% загальнодержавних перевезень вантажів та пошти сьогодні забезпечують 8 авіакомпаній: АНТК “Антонов” (скорочення на 3%), „Міжнародні авіалінії України” (зростання на 25,8%), „Аеросвіт” (зростання на 33,3%), „Урга” (зростання на 19,4%), „АероВіз” (зростання на 36,4%), „Южмашавіа” (зростання на 41,7%), „Кримське ДАП „Універсал-авіа” (зростання на 11,8%), „Аеро-Чартер” (скорочення на 21,3%).

Таблиця 3

	Одиниці виміру	Всього			у т. ч. міжн.		
		2009р	2010р	% 10/09	2009р	2010р	% 10/09
Перевезено пасажирів	тис.чол.	5131,1	6106,5	119,0	4135,9	5144,3	124,4
в т.ч. на регулярних лініях	-,-,-	3309,9	3950,2	119,3	2385,8	3046,7	127,7
Виконані пасажиро-кілометри	млрд.пас.км	9,0	11,0	122,2	8,4	10,4	123,8
в т.ч. на регулярних лініях	-,-,-	5,9	7,0	118,6	5,3	6,5	122,6
Перевезено вантажів та пошти	тис.тонн	85,1	87,9	103,3	84,4	87,5	103,7
в т.ч. на регулярних лініях	-,-,-	19,8	23,6	119,2	19,2	23,3	121,4
Виконані тонно-кілометри (вантажі+пошта)	млн.ткм	350,9	379,1	108,0	350,5	378,9	108,1
в т.ч. на регулярних рейсах	-,-,-	58,7	76,9	131,0	58,3	76,7	131,6
Виконано комерційних рейсів	тисяч	84,2	98,9	117,5	58,2	71,4	122,7
в т.ч. регулярних	-,-,-	53,2	66,0	124,1	33,1	45,0	136,0

Втім, необхідно відзначити зростання зацікавленості провідних вітчизняних авіакомпаній у здійсненні міжнародних поштовантажоперевезень на регулярній основі, за підсумками року на цих лініях перевезено 23,3 тис.тонн вантажів та пошти, що на 21,4% більше, ніж рік тому. Питома вага цих перевезень склала 26,5% загальнодержавних обсягів.

Комерційні рейси вітчизняних та іноземних авіакомпаній у 2010 році обслуговували 28 українських аеропортів та аеродромів, за статистичними даними пасажиропотоки через вітчизняні аеропорти зросли на 14,4%, поштовантажопотоки – на 7,1% та склали відповідно 10,2 млн.пас. та 42,5 тис.тонн. Слід відзначити, що на сьогодні близько 97% усіх пасажиропотоків та 83% поштовантажопотоків сконцентровані в 7 стратегічних аеропортах: Бориспіль, Донецьк, Дніпропетровськ, Одеса, Сімферополь, Львів та Харків.

Зараз в аеропортах з великими об'ємами вантажних перевезень передбачаються вантажні аеровокзали, які відрізняються від складів конструктивними і об'ємно-планувальними рішеннями, а також принципово новою технологією і технічними засобами обробки вантажів.

Завантаження літаків виконують або за допомогою автотранспортера (рис.1), або при наявності контейнерів за допомогою за допомогою підйомної платформи, або завантаженням літаків вантажними контейнерами виконується безпосередньо із аеровокзала (рис. 3).

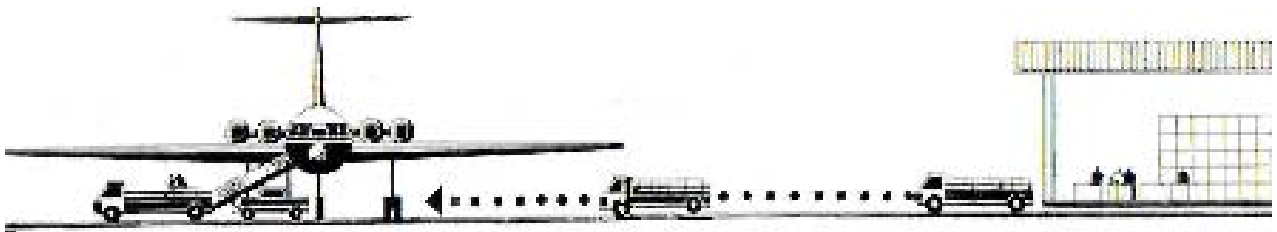

Рис. 1. Доставка і завантаження штучних вантажів в літак

Рис. 2. Доставка контейнерів до літака і завантаження за допомогою підйомної платформи.

Рис. 3. Завантаження контейнерів у вантажний літак із будівлі вантажного аеровокзала.

Враховуючи вище сказане можна розробити відповідні логістичні ланцюжки із оптимізації організації вантажних перевезень в залежності від виду транспорту, яким доставляється вантаж для доставки його до вантажного аеровокзалу (морський, залізничний, автомобільний, трубопровідний).

Цікаво, що такий логістичний ланцюжок свого часу вперше розробив В.В. Звонков, але стосовно процесу повітряних пасажироперевезень в залежності від їх відправлення: міські аеровокзали чи аеровокзали при аеропортах. Розробити такі логістичні ланцюжки наша наступна задача.

Література

1. ДБН Д.2.2-31-99. Збірник 31. Аеродроми
2. Лазова А. Киев без грузовиков. Журнал «Логистика» №9. 2008 р. – ст. 32-33.
3. Терминал до Киева доведет. Транспортное строительство Украины №4. 2007 р. – ст.13.
4. Бородач А.И. и др. Город и авиация. М.: Стройиздат. 1989 г. – 183 ст.

Аннотация

В статье рассмотрены основные меры по оптимизации обслуживания грузовых перевозок авиатранспортом.

Ключевые слова: авиатранспорт, грузовые перевозки, аеровокзал.

Abstract

The article discusses the basic steps to optimize service transportation by air.

Keywords: air transport, freight, air terminal.